

§ 292

Lausunto aloitteesta bussilinja 55n reitistön uudelleen arvioimisesta

HEL 2012-013817 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginvaltuustolle seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Bussilinja 55 kulki ennen reittimuutosta Koskelasta Hämeentietä pitkin keskustan kautta lähelle Marian sairaalaa. Talviliikenteen 2012 alusta Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) siirsi reitin kulkemaan Hermannin, Kalasataman ja Kruunuhaan kautta Rautatientorille, joka on linjan 55 päätepysäkki. Lausunnossaan Maija Anttilan valtuustoaloitteeseen HSL perustelee päätepysäkin siirtämistä Rautatieasemalle ruuhkaisen ja hitaan keskustan läpiajon aiheuttamalla aikataulujen epätasaisuudella sekä sillä, että vain pieni osa linjan 55 matkustajista on lopulta matkustanut Koskelasta ja Kumpulasta Marian sairaalaan tai Hietaniemen hautausmaalle. HSL:stä on ilmoitettu, että linja 55 suunnitellaan kulkevan vuoden 2013 alusta Sörnäisten rantatietä, Haapaniemenkatua, Siltasaarenkatua ja Kaisaniemenkatua Rautatientorille.

Helsingin kaupungin terveyskeskuksen ohjeiden mukaan asukkaat voivat hakeutua terveyskeskuspäivystykseen Marian tai Haartmanin sairaalaan. Terveyskeskuspäivystys on avoinna arkisin kello 16.00 - 22.00 ja viikonloppuisin ja pyhinä kello 8.00 - 22.00. Sairaalapäivystys on avoinna ympäri vuorokauden. Sairaalapäivystykseen lähetteellä menevät itäisen, koillisen, kaakkoisen ja pohjoisen suurpiirin asukkaat ohjataan ensisijaisesti Marian sairaalaan ja eteläisen, keskisen ja läntisen suurpiirin asukkaat ensisijaisesti Haartmanin sairaalaan. Terveyskeskuksen tilastojen mukaan Marian sairaalassa asioivista potilaista noin kaksi kolmasosaa tulee itäisestä tai koillisesta suurpiiristä ja vajaa neljäsosa kaakkoisesta tai pohjoisesta suurpiiristä. Eteläisestä, keskisestä ja läntisestä suurpiiristä tulee yhteensä alle kymmenesosa Marian potilaista. Marian sairaalan toiminta siirtyy Malmille vuoden 2014 kesän jälkeen, mutta Mariaan suunnitellaan noin 70 000 asukasta palvelevaa keskusterveysasemaa. Sen rakentamisen ajankohta on vielä avoin.

Sairaalapäivystyksen, terveyskeskuspäivystyksen tai terveysaseman lisäksi Koskelan ja Kumpulan asukkaat voivat tarvita esimerkiksi Koskelassa tai Kalliossa sijaitsevia terveyskeskuksen fysioterapiapalveluja tai Laakson sairaalassa sijaitsevia sisätautien-, neurologian-, fysiatrian- tai geriatrisen muistipoliklinikan palveluja. Koskelasta Haartmanin tai Laakson sairaalaan menevät potilaat voivat

käyttää esimerkiksi bussilinjoja 65A, 506, 69 ja 55 sekä raitiovaunua 4 tai 10.

Itä-, Koillis-, Kaakkois- ja Pohjois-Helsingistä Marian sairaalaan menevät potilaat voivat vaihtaa metrojunasta tai bussista Hämeentiellä Kurvissa raitiovaunuun 8, joka menee lähelle Mariaa. Metrolla voi myös ajaa Ruoholahden asemalle ja vaihtaa siellä raitiolinjaan 8. Raitiolinjan 8 vuoroväli on ruuhka-aikaan kahdeksan minuuttia, ruuhka-ajan ulkopuolella päiväaikaan 10 minuuttia ja iltaisin 12 minuuttia. Metrojuna muodostaa nopeimman ja tiheimmin kulkevan yhteyden. Kampin metroasemalta Marian sairaalaan on noin viiden minuutin kävelymatka. Kohtuullisen kävelymatkan päässä Marian sairaalasta ovat myös raitiolinjan 9 sekä bussilinjojen 21V, 65A ja 66A pysäkit. Bussi numero 24 kulkee keskustasta Pohjoista Rautatiekatua lähelle Marian sairaalaa, mutta se kulkee päivällä yleensä vain kolme kertaa tunnissa ja iltaisin kaksi kertaa tunnissa. Linja 65A on bussiyhteys Koskelan ja Kinaporin sekä Kampin palvelukeskusten välillä.

Huonokuntoiselle potilaalle terveyskeskus voi järjestää kuljetuksen. Päivystyspoliklinikalta toiseen sairaalaan siirrettävälle, sisään kirjoittamattomalle potilaalle tilataan tarvittaessa kuljetus yksityiseltä taksirytykseltä ja paaripotilaalle HUS-logistiikasta. Lääkäri tai muu hoitohenkilökuntaan kuuluva voi kirjoittaa potilaalle Kelan lomakkeella todistuksen matkakustannusten korvausta varten. Rahattomalle potilaalle voidaan antaa myös tarvittaessa HKL:n kertalippu tai taksikortti. Terveyskeskuksen sairaaloiden sisään kirjoitettujen kävelevien- ja pyörätuolipotilaiden kuljetuksia hoitaa terveyskeskuksen kuljetuspalvelu. Tällöin kuljetusyksikkö vastaa kustannuksista. Vuodeosastolta kotiin siirtyvä potilas saa taksikuljetuksesta KELA - korvauksen lääkärintodistuksen perusteella. Kuljetukset tilataan joko terveyskeskuksen kuljetusyksiköstä tai yksityisiltä taksirytyksiltä. Kuljetuspalvelu kuljettaa tänä vuonna noin 1000 Marian sairaalan potilasta. Helsingin pelastuslaitos kuljetti vuonna 2011 Mariaan 6504 potilasta.

Terveyslautakunta toteaa, että on tärkeää informoida terveyspalvelujen käyttäjiä julkisten kulkuneuvojen reiteistä ja vaihtoyhteyksistä varsinkin silloin, kun niissä on tapahtunut muutoksia. Marian terveyskeskuspäivystyksen käynneistä 65 vuotta täyttäneet tai sitä vanhemmat tekevät noin neljänneksen ja poliklinikkakäynneistä yli puolet. Väestöennusteiden mukaan 65 vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien määrä tulee Helsingissä lisääntymään nykyisestä 25 % ja 65–74-vuotiaiden määrä puolitoistakertaiseksi vuoteen 2020 mennessä. Siten esteettömyyteen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota. Tällä hetkellä Helsingin raitioliikenteestä noin 74 %:ssa on matalalattia, mutta joissakin raitiovaunuissa matalalattia on vain keskimmaisella ovella, mistä matkustajia olisi selkeästi informoitava. Malmin sairaalan

aloittaessa toimintansa olisi kiinnitettävä huomiota Itä- ja Koillis-Helsingistä Malmin sairaalaan suuntautuviin julkisiin kulkuyhteyksiin. Palautteet eivät anna objektiivista kuvaa joukkoliikenneyhteyksistä, koska ne, jotka kokevat kulkuyhteytensä huonoiksi, antavat palautetta aktiivisemmin kuin ne, jotka ovat yhteyksiin tyytyväisiä. Joukkoliikennettä koskevan objektiivisen tiedon keräämisestä, joukkoliikenteen linjastojen muutoksia koskevan palautteen keräämisestä sekä linjastojen suunnittelusta vastaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä.

Terveysvaikutusten arviointi:

Hyvin toimivat julkiset kulkuyhteydet lisäävät terveyspalvelujen saavutettavuutta. Terveystenhuollon palveluja sijoitettaessa joukkoliikenteen palvelut tulisi ottaa huomioon. Julkiset terveyspalvelut tulisi pyrkiä sijoittamaan lähelle joukkoliikenteen solmukohtia tai tärkeitä reittikatuja, mistä on esimerkkinä Myllypuron terveysasema."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Juha Nyman, erityissuunnittelija, puhelin: 310 70198
juha.nyman(a)hel.fi

Päätösehdotus

Terveyslautakunta päättäneen antaa kaupunginvaltuustolle seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Bussilinja 55 kulki ennen reittimuutosta Koskelasta Hämeentietä pitkin keskustan kautta lähelle Marian sairaalaa. Talviliikenteen 2012 alusta Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) siirsi reitin kulkemaan Hermannin, Kalasataman ja Kruunuhaan kautta Rautatientorille, joka on linjan 55 päätepysäkki. Lausunnossaan Maija Anttilan valtuustoaloitteeseen HSL perustelee päätepysäkin siirtämistä Rautatieasemalle ruuhkaisen ja hitaan keskustan läpiajon aiheuttamalla aikataulujen epätasaisuudella sekä sillä, että vain pieni osa linjan 55 matkustajista on lopulta matkustanut Koskelasta ja Kumpulasta Marian sairaalaan tai Hietaniemen hautausmaalle. HSL:stä on ilmoitettu, että linja 55 suunnitellaan kulkevan vuoden 2013 alusta Sörnäisten rantatietä, Haapaniemenkatua, Siltasaarenkatua ja Kaisaniemenkatua Rautatientorille.

Helsingin kaupungin terveystieteiden ohjeiden mukaan asukkaat voivat hakeutua terveystieteiden päivystykseen Marian tai Haartmanin sairaalaan. Terveystieteiden päivystys on avoinna arkisin kello 16.00 - 22.00 ja viikonloppuisin ja pyhinä kello 8.00 - 22.00. Sairaalapäivystys

on avoinna ympäri vuorokauden. Sairaalapäivystykseen lähetteellä menevät itäisen, koillisen, kaakkoisen ja pohjoisen suurpiirin asukkaat ohjataan ensisijaisesti Marian sairaalaan ja eteläisen, keskisen ja läntisen suurpiirin asukkaat ensisijaisesti Haartmanin sairaalaan. Terveyskeskuksen tilastojen mukaan Marian sairaalassa asioivista potilaista noin kaksi kolmasosaa tulee itäisestä tai koillisesta suurpiiristä ja vajaa neljäsosa kaakkoisesta tai pohjoisesta suurpiiristä. Eteläisestä, keskisestä ja läntisestä suurpiiristä tulee yhteensä alle kymmenesosa Marian potilaista. Marian sairaalan toiminta siirtyy Malmille vuoden 2014 kesän jälkeen, mutta Mariaan suunnitellaan noin 70 000 asukasta palvelevaa keskusterveysasemaa. Sen rakentamisen ajankohta on vielä avoin.

Sairaalapäivystyksen, terveyskeskuspäivystyksen tai terveysaseman lisäksi Koskelan ja Kumpulan asukkaat voivat tarvita esimerkiksi Koskelassa tai Kalliossa sijaitsevia terveyskeskuksen fysioterapiapalveluja tai Laakson sairaalassa sijaitsevia sisätautien-, neurologian-, fysiatrian- tai geriatrisen muistipoliklinikan palveluja. Koskelasta Haartmanin tai Laakson sairaalaan menevät potilaat voivat käyttää esimerkiksi bussilinjoja 65A, 506, 69 ja 55 sekä raitiovaunua 4 tai 10.

Itä-, Koillis-, Kaakkois- ja Pohjois-Helsingistä Marian sairaalaan menevät potilaat voivat vaihtaa metrojunasta tai bussista Hämeentiellä Kurvissa raitiovaunuun 8, joka menee lähelle Mariaa. Metrolla voi myös ajaa Ruoholahden asemalle ja vaihtaa siellä raitiolinjaan 8. Raitiolinjan 8 vuoroväli on ruuhka-aikaan kahdeksan minuuttia, ruuhka-ajan ulkopuolella päiväaikaan 10 minuuttia ja iltaisin 12 minuuttia. Metrojuna muodostaa nopeimman ja tiheimmin kulkevan yhteyden. Kampin metroasemalta Marian sairaalaan on noin viiden minuutin kävelymatka. Kohtuullisen kävelymatkan päässä Marian sairaalasta ovat myös raitiolinjan 9 sekä bussilinjojen 21V, 65A ja 66A pysäkit. Bussi numero 24 kulkee keskustasta Pohjoista Rautatiekatua lähelle Marian sairaalaa, mutta se kulkee päivällä yleensä vain kolme kertaa tunnissa ja iltaisin kaksi kertaa tunnissa. Linja 65A on bussiyhteys Koskelan ja Kinaporin sekä Kampin palvelukeskusten välillä.

Huonokuntoiselle potilaalle terveyskeskus voi järjestää kuljetuksen. Päivystyspoliklinikalta toiseen sairaalaan siirrettävälle, sisään kirjoittamattomalle potilaalle tilataan tarvittaessa kuljetus yksityiseltä taksiyritykseltä ja paripotilaalle HUS-logistiikasta. Lääkäri tai muu hoitohenkilökuntaan kuuluva voi kirjoittaa potilaalle Kelan lomakkeella todistuksen matkakustannusten korvausta varten. Rahattomalle potilaalle voidaan antaa myös tarvittaessa HKL:n kertalippu tai taksikortti. Terveyskeskuksen sairaaloiden sisään kirjoitettujen kävelävien- ja pyörätuolipotilaiden kuljetuksia hoitaa terveyskeskuksen kuljetuspalvelu. Tällöin kuljetusyksikkö vastaa kustannuksista.

Vuodeosastolta kotiin siirtyvä potilas saa taksikuljetuksesta KELA - korvauksen lääkärintodistuksen perusteella. Kuljetukset tilataan joko terveyskeskuksen kuljetusyksiköstä tai yksityisiltä taksiyrityksiltä. Kuljetuspalvelu kuljettaa tänä vuonna noin 1000 Marian sairaalan potilasta. Helsingin pelastuslaitos kuljetti vuonna 2011 Mariaan 6504 potilasta.

Terveyslautakunta toteaa, että on tärkeää informoida terveyspalvelujen käyttäjiä julkisten kulkuneuvojen reiteistä ja vaihtoyhteyksistä varsinkin silloin, kun niissä on tapahtunut muutoksia. Marian terveyskeskuspäivystyksen käynneistä 65 vuotta täyttäneet tai sitä vanhemmat tekevät noin neljänneksen ja poliklinikkakäynneistä yli puolet. Väestöennusteiden mukaan 65 vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien määrä tulee Helsingissä lisääntymään nykyisestä 25 % ja 65–74-vuotiaiden määrä puolitoistakertaiseksi vuoteen 2020 mennessä. Siten esteettömyyteen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota. Tällä hetkellä Helsingin raitioliikenteestä noin 74 %:ssa on matalalattia, mutta joissakin raitiovaunuissa matalalattia on vain keskimmaisella ovella, mistä matkustajia olisi selkeästi informoitava. Malmin sairaalan aloittaessa toimintansa olisi kiinnitettävä huomiota Itä- ja Koillis-Helsingistä Malmin sairaalaan suuntautuviin julkisiin kulkuyhteyksiin. Palautteet eivät anna objektiivista kuvaa joukkoliikenneyhteyksistä, koska ne, jotka kokevat kulkuyhteytensä huonoiksi, antavat palautetta aktiivisemmin kuin ne, jotka ovat yhteyksiin tyytyväisiä. Joukkoliikennettä koskevan objektiivisen tiedon keräämisestä, joukkoliikenteen linjastojen muutoksia koskevan palautteen keräämisestä sekä linjastojen suunnittelusta vastaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä.

Terveysvaikutusten arviointi:

Hyvin toimivat julkiset kulkuyhteydet lisäävät terveyspalvelujen saavutettavuutta. Terveystiedon palveluja sijoitettaessa joukkoliikenteen palvelut tulisi ottaa huomioon. Julkiset terveystiedot tulisi pyrkiä sijoittamaan lähelle joukkoliikenteen solmukohtia tai tärkeitä reittikatuja, mistä on esimerkkinä Myllypuron terveysasema."

Esittelijä

Maija Anttila ja 11 muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoaloitteen bussilinja 55 reitin uudelleen arvioimisesta:

"HSL tekemät bussilinjojen uudelleen määrittelyt ovat herättäneet ankaraa kritiikkiä kaupunkilaisten keskuudessa. Monia reittimuutoksia pidetään epäonnistuneina ja huonosti kaupunkilaisia palvelevina.

Yksi tällainen esimerkki on linja 55. Sen lähtöpisteessä ja matkan varrella asuu paljon iäkkäitä ihmisiä, jotka käyttävät tätä linjaa päivittäin

mennessään esim. Palvelukeskus Kinaporiin tai sairaalaan tai pankkiasioille. Reittimuutoksen takia matka on todella hankala. Palvelulinja Jouko ei myöskään palvele, eikä sitä koeta joustavana ja se on kalliskin. Joukon palvelukyky pitääkin selvittää ihan erikseen.

Reittiuudistuksia pitäisi arvioida uudelleen saatujen ja kerättyjen kokemusten perusteella, etenkin ikäihmisiltä pitää kerätä kokemuksia, koska he ovat todellisia julkisen liikenteen käyttäjiä ja tarvitsevat liikennettä arkielämänsä sujuvuuden turvaamiseksi.

Allekirjoittaneet valtuutetut esittävät, että kaupunginhallitus velvoittaa ao. virastoja ja laitoksia pikaisesti tutkimaan linjan 55 käyttökokemukset muutoksen jälkeen ja tekemään sen pohjalta uudet linjatarkistukset.

Lisäksi valtuutetut esittävät, että ao. virastot ja laitokset tekevät kattavan arvioinnin reittimuutosten vaikutuksista kaupunkilaisten arkielämän sujuvuuteen. Sen pohjalta pitää sitten tehdä linjamuutoksia.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Juha Nyman, erityissuunnittelija, puhelin: 310 70198
juha.nyman(a)hel.fi